

Tema: Komplekse tall

Oppgave 1 - Ekstraoppgaver

1. Beregn og merk av i det komplekse planet. Husk at det kan være lurt å bruke polar form. $z = r(\cos\theta + i\sin\theta)$ $z = re^{i\theta}$

b) $(-i) \cdot (1 + \sqrt{3}i)$
 z_1 z_2

Plan: Skrive z som et produkt av $z_1 = r_1 e^{i\theta_1}$ og $z_2 = r_2 e^{i\theta_2}$

$z_1 \rightarrow r_1 e^{i\theta_1}$

$r_1 = \sqrt{a^2 + b^2} = \sqrt{1^2 + 1^2} = \sqrt{2}$

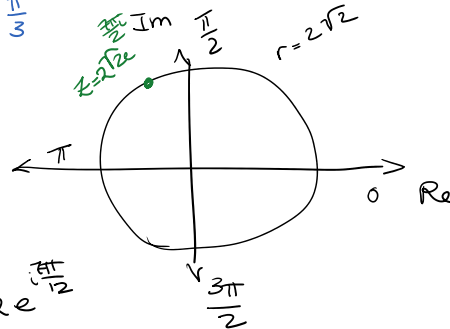
$\theta_1 = \tan^{-1}(\frac{b}{a}) = \tan^{-1}(1) = \frac{\pi}{4}$

$z_1 = \sqrt{2} e^{i\frac{\pi}{4}}$

$z_2 \rightarrow r_2 e^{i\theta_2}$
 $r_2 = \sqrt{1^2 + (\sqrt{3})^2} = \sqrt{4} = 2$

$\theta_2 = \tan^{-1}(\frac{\sqrt{3}}{1}) = \frac{\pi}{3}$

$z_2 = 2 e^{i\frac{\pi}{3}}$

$z = z_1 \cdot z_2 = \sqrt{2} e^{i\frac{\pi}{4}} \cdot 2 e^{i\frac{\pi}{3}} = 2\sqrt{2} e^{i\frac{\pi}{4} + i\frac{\pi}{3}} = 2\sqrt{2} e^{i\frac{5\pi}{12}}$

Oppgave 2 - Ekstraoppgaver

2. Løs ligningene

b) $z^3 = 2i$
OPPSKRIFT

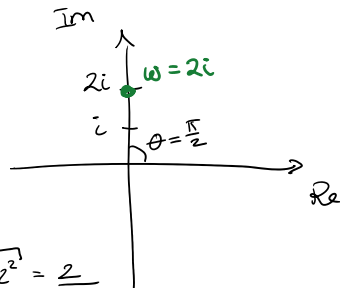
① Skriv z på polarform: $z = r e^{i(\theta + 2\pi k)}$

② Røttene er
 $z_k = \sqrt[n]{r} e^{i(\frac{\theta}{n} + \frac{2\pi}{n}k)}$

③ Det er n ulike komplekse tall
 For $k = 0, 1, \dots, n-1$
 regner vi ut
 $\sqrt[n]{r} e^{i(\frac{\theta}{n} + \frac{2\pi}{n}k)}$

Løsning

$z^3 = 2i$

① La $w = 2i$

$r = \sqrt{a^2 + b^2} = \sqrt{0^2 + 2^2} = 2$

② $z_k = \sqrt[n]{r} e^{i(\frac{\theta}{n} + \frac{2\pi}{n}k)} = \sqrt[3]{2} e^{i(\frac{\pi}{3} + \frac{2\pi}{3}k)}$

③ $z_1 = \sqrt[3]{2} e^{i(\frac{\pi/2}{3} + \frac{2\pi}{3} \cdot 0)} = \sqrt[3]{2} e^{i\frac{\pi}{6}}$

$z_2 = \sqrt[3]{2} e^{i(\frac{\pi/2}{3} + \frac{2\pi}{3} \cdot 1)} = \sqrt[3]{2} e^{i\frac{5\pi}{6}}$

$z_3 = \sqrt[3]{2} e^{i(\frac{\pi/2}{3} + \frac{2\pi}{3} \cdot 2)} = \sqrt[3]{2} e^{i\frac{9\pi}{6}}$

} Løsninger av
 likningene
 $z^3 = 2i$

Oppgave 3 - Ekstraoppgaver

3. La $z = a + bi$. Finn real- og imaginærdelen til

Den konjugerte av nevner:
 $\frac{1}{a^2 - b^2 + 2abi} = \frac{(a^2 - b^2) - 2abi}{(a^2 - b^2)^2 - (2abi)^2}$

d) $\frac{1}{z^2} = \frac{1}{(a+bi)^2} = \frac{1}{a^2 + 2abi + \overset{-1}{b^2}} = \frac{1}{(a^2 - b^2) + 2abi}$

$= \frac{1(a^2 - b^2) - 2abi}{((a^2 - b^2) + 2abi)((a^2 - b^2) - 2abi)}$

Bruker 3. II-setning: $(x+y)(x-y) = x^2 - y^2$

$= \frac{a^2 - b^2 - 2abi}{(a^2 - b^2)^2 - (2abi)^2}$

$= \frac{a^2 - b^2 - 2abi}{(a^2 - b^2)^2 - (-2^2 a^2 b^2)}$

$= \frac{a^2 - b^2 - 2abi}{(a^2 - b^2)^2 + (2ab)^2}$

$= \frac{\overset{\text{Reell del}}{a^2 - b^2}}{(a^2 - b^2)^2 + (2ab)^2} + i \frac{\overset{\text{Imaginær del}}{-2ab}}{(a^2 - b^2)^2 + (2ab)^2}$

Reell del

Imaginær del

Oppgave 4 - Ekstraoppgaver

4. La $z = re^{i\theta}$, og gjenta oppgaven over.

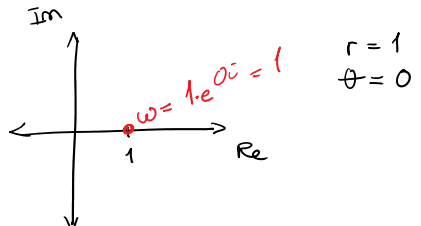
Mål: Skrive z på formen $a + ib$. Plan: Polarform.
 $z = r(\cos\theta + i\sin\theta) = \underbrace{r\cos\theta}_a + \underbrace{r\sin\theta}_b i$

Oppgave 8 - Ekstraoppgaver

8. Noen artige polygoner.

a) Finn alle tredjerøttene til 1. Tegn en rett linje fra løsning til løsning, etter økende vinkel. Hva slags geometrisk figur er dette?

$w = 1 + 0i = 1$
 ① Vil skrive w på formen $w = re^{i\theta}$

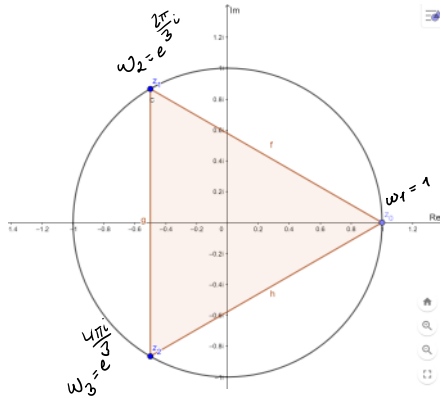
② Tredjerøttene er $\sqrt[3]{r} e^{i(\frac{\theta}{3} + \frac{2\pi}{3}k)}$
 $k = 0, 1, 2$

③ $k = 0$:
 $w_0 = \sqrt[3]{1} e^{i(\frac{0}{3} + \frac{2\pi}{3} \cdot 0)} = 1$

$k = 1$:
 $w_1 = \sqrt[3]{1} e^{i(\frac{0}{3} + \frac{2\pi}{3} \cdot 1)} = e^{\frac{2\pi i}{3}}$

$k = 2$:
 $w_2 = \sqrt[3]{1} e^{i(\frac{0}{3} + \frac{2\pi}{3} \cdot 2)} = e^{\frac{4\pi i}{3}}$

$$\frac{k=2:}{\omega_2 = \sqrt[3]{1} e^{i\left(\frac{0}{3} + \frac{2\pi}{3} \cdot 2\right)} = \underline{\underline{e^{\frac{4\pi i}{3}}}}$$

Opgave 9 - Ekstraoppgaver

9. La $z \neq 0$ og $w \neq 0$ være komplekse tall. Vis at $zw \neq 0$.

Vi vet: $z, w \in \mathbb{C}$, $z \neq 0$, $w \neq 0$

Vi vil vise: $z \cdot w \neq 0$

Jde: Skrive på polarform

Bewis:

$$\begin{aligned} z &= r e^{i\theta} & r &\neq 0 \\ w &= p e^{i\phi} & p &\neq 0 \end{aligned}$$

$$z \cdot w = r e^{i\theta} \cdot p e^{i\phi} = \underbrace{r \cdot p}_{\neq 0} \cdot \underbrace{e^{i\theta + i\phi}}_{\neq 0} \neq 0$$

Altså må $z \cdot w \neq 0$ $\square$

Eksamen høst 2018 Oppgave 1

- Skriv det komplekse tallet $z = -1 + i\sqrt{3}$ på polar form.
- Vis at $z = -1 + i\sqrt{3}$ er en sjetterrot av 64.
- Skisser $z^6 = 64$ i det komplekse planet.

Rektangulær form

Polarform

$$a) \quad z = -1 + i\sqrt{3} \longrightarrow z = r(\cos \theta + i \sin \theta)$$

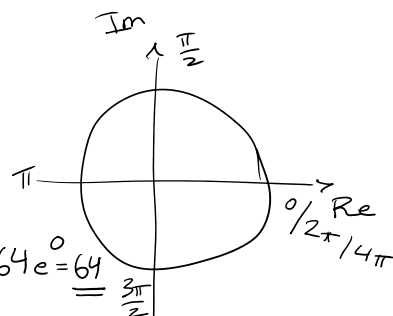
$$r = |z| = \sqrt{a^2 + b^2} = \sqrt{(-1)^2 + (\sqrt{3})^2} = 2$$

$$\theta = \tan^{-1}\left(\frac{b}{a}\right) + \pi \cdot k = \tan^{-1}\left(\frac{\sqrt{3}}{-1}\right) + \pi \cdot 1 = \frac{2\pi}{3}$$

$$z = 2 \left(\cos\left(\frac{2\pi}{3}\right) + i \sin\left(\frac{2\pi}{3}\right) \right)$$

$$b) \quad z = r e^{i\theta} = 2 e^{i\frac{2\pi}{3}}$$

$$\rightarrow 6 \left(2 e^{i\frac{2\pi}{3}} \right)^6 = 2^6 \cdot \left(e^{i\frac{2\pi}{3}} \right)^6 = 64 \cdot e^{i\frac{2\pi}{3} \cdot 6} = 64 \cdot e^{4\pi i} = 64 e^0 = 64 = 64 e^0 = 64 = \frac{64}{1} = 64$$

$$b) z = 1 e = \frac{2e}{2} \\ z^6 = \left(2 e^{i \frac{2\pi}{3}} \right)^6 = 2^6 \cdot \left(e^{i \frac{2\pi}{3}} \right)^6 = 64 \cdot e^{3 \cdot 2\pi} = 64 e^{4\pi} = 64 e^0 = 64 = 64 \frac{3\pi}{2} \quad 12\pi/4\pi$$

c) 6-te røttene $\Rightarrow$ 6 løsn.

Skisser alle z s.a. $z^6 = 64$ i det komplekse plan

$$z_k = \sqrt[n]{r} e^{i \left(\frac{\theta}{n} + \frac{2\pi}{n} k \right)}$$

$$r = 64 \quad \theta = 0$$

$$k=0: \\ z_0 = \sqrt[6]{64} e^{i \left(\frac{0}{6} + \frac{2\pi}{6} \cdot 0 \right)} = 2$$

$$k=1: \\ z_1 = \sqrt[6]{64} e^{i \left(\frac{0}{6} + \frac{2\pi}{6} \cdot 1 \right)} = 2 e^{\frac{\pi}{3} i}$$

$$z_2 = 2 e^{\frac{2\pi}{3} i}$$

$$z_3 = 2 e^{\pi i}$$

$$z_4 = 2 e^{\frac{4\pi}{3} i}$$

$$z_5 = 2 e^{\frac{5\pi}{3} i}$$

